

**การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจ
ชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม**

People's Participation of Drug Prevention in Community
Policing at Sampran District, Nakhon Pathom Province

วิศรุต ศุภวรรณ¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยกลุ่มตัวอย่าง คือประชาชนเขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นประชาชนที่พักอาศัยในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมจำนวน 400 คน

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีอายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 187 คน (ร้อยละ 46.8) มีสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ สมรส จำนวน 209 คน (ร้อยละ 52.3) ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนมาก ระดับปริญญาตรี จำนวน 178 คน (ร้อยละ 44.5) อาชีพของกลุ่มตัวอย่างส่วนมาก ประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 117 คน (ร้อยละ 29.3) และมีรายได้ต่อเดือน ส่วนมากมีรายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท จำนวน 126 คน (ร้อยละ 31.5) ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน กลุ่มตัวอย่างส่วนมากอาศัยอยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลามากกว่า 21 ปี จำนวน 110 คน (ร้อยละ 27.5)

---

¹ นักศึกษาปริญญาโทสาขาอาชญวิทยาและงานยุติธรรม คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล E-mail: tub_462@hotmail.com

ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหา ยาเสพติด และปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ โดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สำหรับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมนั้น พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมาก ในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทั้งด้านการประชุมและการวางแผน และด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87

ดังนั้นสำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดในชุมชน รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ให้แก่ประชาชน เพื่อตักต้อนประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา ยาเสพติดในชุมชน และร่วมสอดส่องสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่แสดงถึงปัญหา ยาเสพติดในชุมชน รวมทั้งควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการทำงานแบบบูรณาการภายใต้นโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างเป็นรูปธรรม

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชน การป้องกันยาเสพติด ตำรวจชุมชน และมวลชนสัมพันธ์

Abstract

The study was investigated factors related to people's participation in a community drug prevention policies in the district of Sampran, Nakhon Pathom province. The study was conducted using the Quantitative Research method. The sample consisted of 400 individuals who had performed community work and resided in the district Sampran of Nakhon Pathom province.

The results indicated that 187 samples (46.8%) were aged between 21-30 years, 209 samples (52.3%) were married, while 178 samples (44.5%) had completed Bachelor degree. A total of 117 samples (29.3%) were employed, whereas 126 samples (31.5%) earned income about 10,001-20,000 baht, and 110 samples (27.5%) had been living in the community for longer than 21 years.

The results also identified personal factor such as, age, educational level, and monthly income, duration of residency in the community, including knowledge factors on narcotics problems and understanding the roles of community police, having the statistically significant 0.05%.

As for the level of people's participation in drug prevention in a community drug prevention policies in the district Sampran of Nakhon Pathom province, it was found that people participated highly by attending the meets establishing, practicing and implementing policy plans. with a mean equaled to 3.87.

It is recommended that the Royal Thai Police or other agencies get more involved in informing the community about

preventing narcotics from spreading in the community, including knowledge on community works and relations. This is done to engage people in finding solutions for community narcotic problems, and put up surveillance to detect signs of narcotic activity in the community as well as establishing a network with other concerned agencies to integrate works under concrete narcotics prevention and suppression policy.

Keywords : people's participation, drug prevention, community policing and community relations

บทนำ

ปัจจุบันสถานการณ์ยาเสพติดทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นและแพร่กระจายไปทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหายาเสพติดในประเทศไทยที่นับวันยิ่งทวีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อสังคมมากยิ่งขึ้น โดยสังเกตได้จากข่าวรายวันซึ่งนำเสนอข่าวเกี่ยวกับสถานการณ์ยาเสพติด ไม่ว่าจะเป็นการลักลอบลำเลียงยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้านเข้าสู่พื้นที่ประเทศไทย หรือแม้กระทั่งข่าวอาชญากรรมที่มีสาเหตุจากยาเสพติด (ไฮไลท์นิวส์, 2556)

นอกจากนี้ จากสถิติจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดรายสำคัญ ตั้งแต่ปี 2551-2555 ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดระบุว่า ปี 2551 มีจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดรายสำคัญ จำนวนคดี 140,567 ทั่วประเทศ ปี 2552 มีจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดรายสำคัญ จำนวนคดี 173,835 ทั่วประเทศ ปี 2553 มีจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดรายสำคัญ จำนวนคดี 183,110 ทั่วประเทศ ปี 2554 มีจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดรายสำคัญ จำนวนคดี 234,760 ทั่วประเทศ และในปี 2555 มีจำนวน

ผู้ต้องหาคดียาเสพติดรายสำคัญ จำนวนคดี 203,771 ทั่วประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2557) ซึ่งสอดคล้องกับสถิติการจับกุมผู้ต้องหาคดียาเสพติดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ระบุว่า ปี 2551 มีจำนวนคดีจับกุมยาเสพติด จำนวนคดี 154,401 ทั่วประเทศ ปี 2552 มีจำนวนคดีจับกุมยาเสพติด จำนวนคดี 183,362 ทั่วประเทศ ปี 2553 มีจำนวนคดีจับกุมยาเสพติด จำนวนคดี 231,865 ทั่วประเทศ ปี 2554 มีจำนวนคดีจับกุมยาเสพติด จำนวนคดี 358,346 ทั่วประเทศ ปี 2555 มีจำนวนคดีจับกุมยาเสพติด จำนวนคดี 403,964 ทั่วประเทศ และปี 2556 มีจำนวนคดีจับกุมยาเสพติด จำนวนคดี 461,494 ทั่วประเทศ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2557) จากสถิติข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า ยาเสพติดยังคงเป็นปัญหาสำคัญในสังคมไทยอย่างชัดเจนและรุนแรงมากยิ่งขึ้น

สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการรักษาความสงบเรียบร้อย ดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ได้ตระหนักถึงสถานการณ์ปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย รวมทั้งสถานการณ์ปัญหายาเสพติดดังกล่าว จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (พ.ศ. 2555-2564) โดยยุทธศาสตร์ที่ 1 คือ การยกระดับขีดความสามารถในการปฏิบัติการหลักเพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาล หนึ่งในภารกิจสำคัญคือการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ มีเป้าประสงค์เพื่อให้ประชาชนและชุมชน มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากที่สุดเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและร่วมแก้ไขปัญหายาอาชญากรรมในชุมชน และมีแนวทางดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าประสงค์โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ตามหลักการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 และ

หลักการตำรวจชุมชน (Community policing) โดยบูรณาการแผนงาน กิจกรรม โครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่สำนักงาน ตำรวจแห่งชาติดำเนินการ เช่น กิจกรรม คณะกรรมการตรวจสอบและ ติดตามการบริหารงานตำรวจ (กต.ตร.) ในระดับต่าง ๆ อาสาสมัครตำรวจบ้าน พนักงานรักษาความปลอดภัย ภาคเอกชน และอื่น ๆ ให้ความสอดคล้อง และ กำหนดจุดเชื่อมโยง ปรับแก้ไขระเบียบฯ เกี่ยวข้องที่ไม่เอื้อต่อการดำเนินงาน ให้หน่วยงานมีความคล่องตัวง่ายต่อการปฏิบัติ และมีการประเมินผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน แสวงหาความร่วมมือจาก ประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบ โดยเป็นแกนนำในการสร้างเครือข่ายป้องกันและ แก้ไขปัญหาอาชญากรรมภายในชุมชน (ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2554) โครงการตำรวจชุมชนและงานชุมชนสัมพันธ์เป็นโครงการที่ดำเนินการ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2531 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน ซึ่งได้นำองค์ความรู้และรูปแบบการ ปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ที่ปฏิบัติได้ผลดีในต่างประเทศ เช่น ระบบ Koban ประเทศญี่ปุ่น ระบบ Neighborhood Police Post ประเทศสิงคโปร์ และ ระบบ Community Policing ประเทศในแถบยุโรปและสหรัฐอเมริกา มาปรับ ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพสังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมของประเทศไทย โดยผลการดำเนินงานประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนมีความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน และมีความ พร้อมที่จะร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน (ศุภชัย พวงทอง, 2547)

บทบาทสำคัญของตำรวจที่จะทำงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีการทำงานร่วมกันกับชุมชน โดยงานชุมชน และมวลชนสัมพันธ์เป็นโครงการหนึ่งในการสร้างความสัมพันธ์ร่วมมืออันดี ระหว่างตำรวจกับประชาชน และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับตำรวจ ในการป้องกันตนเองและชุมชนจากปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ รวมทั้งปัญหา

ยาเสพติด เนื่องจากหากปราศจากความร่วมมือของประชาชนแล้วแม้ว่าตำรวจจะทุ่มเทกำลังคน เครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์ และความพยายามมากเพียงใดก็ตาม การป้องกันปัญหาอาชญากรรมและปัญหายาเสพติดในชุมชน จะไม่สัมฤทธิ์ผลได้ เพราะประชาชนที่รวมตัวเป็นชุมชนนั้นเป็นทรัพยากรหรือพลังแฝงที่จำเป็นและมีความมากที่สุดที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของตำรวจ

อย่างไรก็ตามเขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เป็นพื้นที่ที่มีแนวโน้มปัญหายาเสพติดเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้เพราะจังหวัดนครปฐมเป็นแหล่งชุกช่อนและพักยาก่อนที่จะกระจายไปสู่จังหวัดข้างเคียงและลงสู่ภาคใต้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการจับกุมคดียาเสพติดของตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐมในรอบ 9 เดือนที่ผ่านมา พบว่า การแพร่ระบาดยังคงมีอยู่ สถิติการจับกุมสูงขึ้น แต่จำนวนผู้ค้าและผู้เสพยังไม่ลดลง นอกจากนี้ ตำรวจภูธรภาค 7 ยังคงมีโครงการส่งเสริมบทบาทภาคประชาชนในการมีส่วนร่วมป้องกันยาเสพติด ซึ่งเป็นหนึ่งในมาตรการสำคัญในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของพื้นที่ดังกล่าวอีกด้วย รวมทั้งพื้นที่อำเภอสามพรานรณรงค์ส่งเสริมโครงการกวาดล้างอาชญากรรม ยาเสพติด ค้ามนุษย์ อาวุธปืน ซึ่งเป็นโครงการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ สถานีตำรวจภูธรสามพราน อำเภอสามพราน องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชน ในการเฝ้าระวังและป้องกันปราบปรามปัญหายาเสพติดและอาชญากรรมต่าง ๆ ในพื้นที่ดังกล่าวให้ลดลงเช่นกัน

ผู้วิจัยจึงเห็นว่าบทบาทของตำรวจในการป้องกันปัญหาในชุมชนจะประสบผลสำเร็จได้นั้น จะต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาเสพติดให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย แผนและแนวทางให้
งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาเสพติด
อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

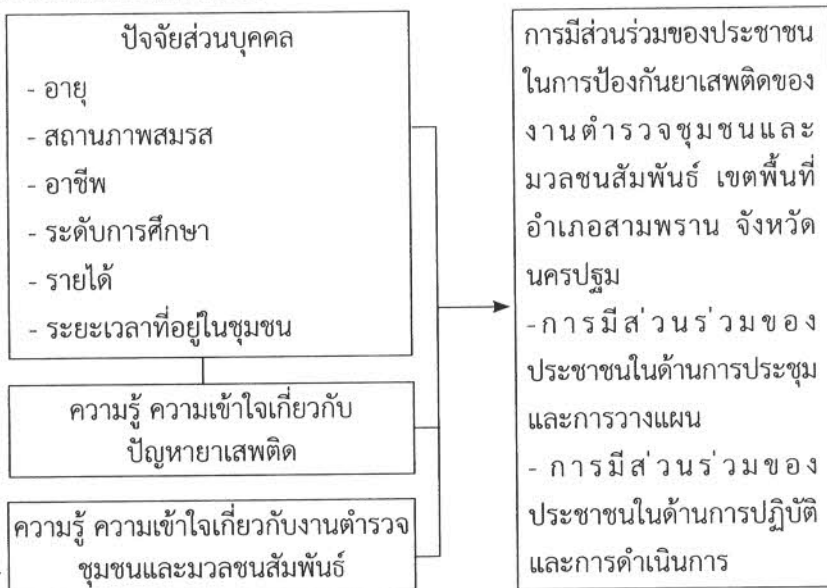
วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
ป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอ
สามพราน จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกัน
ยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน
จังหวัดนครปฐม

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ
ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ความรู้ ความเข้าใจ
เกี่ยวกับปัญหาเสพติด และความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและ
มวลชนสัมพันธ์แตกต่างกัน จะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
ป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอ
สามพราน จังหวัดนครปฐมที่ไม่แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน จะมีการป้องกัน
ยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน
จังหวัดนครปฐมที่ไม่แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับงานชุมชนสัมพันธ์ และมวลชนสัมพันธ์

1. แนวทางการทำงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ (Fagin, 2003) ตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะเน้นไปที่การระบุสภาพปัญหาที่จะนำไปสู่การเกิดอาชญากรรม และแสวงหาแนวทางแก้ไขโดยทำงานร่วมกับชุมชน ดังนั้น ตำรวจที่ได้รับมอบหมายจะต้องมีความรู้ความสามารถในการระบุสภาพปัญหาหรือความผิดปกติในชุมชน โดยทั่วไปในการวิเคราะห์ปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่เพื่อหาปัจจัยในการเกิดอาชญากรรม เพื่อนำมากำหนดแนวทางในการป้องกันอาชญากรรม กรมตำรวจของหลายประเทศได้นำวิธีการของ SARA Model มาใช้ในการวิเคราะห์ คำว่า SARA Model หมายความว่า หลักการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์นำมาใช้กัน โดยเน้นการศึกษารวบรวมข้อมูลของสภาพแวดล้อม หลังจากนั้นก็วิเคราะห์แสวงหาแนวทางที่จะลดปัญหา

มิให้ลุกลามกลายเป็นอาชญากรรมหรือความไม่สงบเรียบร้อย โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหาอาชญากรรม (The SARA Model) มีทั้งหมด 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การสำรวจ (Scanning) 2) การวิเคราะห์ปัญหา (Analysis) 3) การลงมือปฏิบัติ (Response) และ 4) การประเมินผล (Assessment)

2. การประยุกต์ใช้ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในหน่วยงานตำรวจ (Adams *et al.*, 2002)

การจะนำตำรวจชุมชนสัมพันธ์มาใช้ในการงานตำรวจให้ประสบผลสำเร็จ ผู้บริหารหน่วยงานตำรวจต้องตระหนักว่า รูปแบบการทำงานจะต้องเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมทั้งในมิติด้านโครงสร้างการบริหารบุคคล การบังคับบัญชา ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมาย เพราะหลักปรัชญาในการทำงานเปลี่ยนแปลงไป รูปแบบการทำงานต้องสอดคล้องกันด้วย ดังนั้น ตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะทำให้หน่วยงานเกิดการเปลี่ยนแปลงสองประการด้วยกัน ประการแรก หน่วยงานตำรวจต้องยอมรับว่าตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายลดน้อยลงหรือลดความเข้มงวด ในการตรวจตราจับกุม ในขณะที่ดุลยพินิจของตำรวจสายตรวจหรือตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะเพิ่มมากขึ้น และประการที่สอง หน่วยงานต้องดำเนินการให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านพฤติกรรม ขวัญและกำลังใจ ตลอดจนความคาดหวังของตำรวจที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดงานชุมชนสัมพันธ์ และมวลชนสัมพันธ์ในต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์หรือแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจในหลายประเทศในระยะเริ่มแรก จะเน้นไปที่การใช้เจ้าหน้าที่ตำรวจออกตรวจตราพื้นที่หรือทำการสืบสวนหาข่าวเกี่ยวกับกระทำความผิด ซึ่งประมวลกฎหมายอาญาและวิธีพิจารณาความอาญาได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนถึงอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายอาญา ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ซึ่งเปรียบ

เสมือนการสร้างกำแพงหรือกีดกันไม่ให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องกับการสืบสวน จับกุมหรือป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางอาญา ทั้งที่การกระทำผิดเหล่านี้ได้สร้างความเสียหายหรือภัยอันตรายแก่สังคมหรือประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม แต่ระยะเวลาต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดเหล่านี้โดยหลายประเทศได้เริ่มมีกฎหมายที่ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามาสนับสนุนการทำงานของตำรวจ อาทิ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 6 กำหนดให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ต้องส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนสนับสนุนการทำงานของตำรวจ และ The Violent Crime Control and Law Enforcement Act of 1994 ของประเทศสหรัฐอเมริกาได้จัดตั้ง The Office of Community Oriented Policing Services เพื่อสนับสนุนการทำงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์แก่หน่วยงานตำรวจทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยได้จัดแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร โดยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและศึกษาค้นคว้าจากหนังสือตำราทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง บทความวิทยานิพนธ์ งานวิจัย และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 2 การศึกษาโดยใช้แบบสอบถามประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนเขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นประชาชนที่พักอาศัยในหมู่บ้าน/

ชุมชน ที่ดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัด นครปฐม

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบ ขั้นภูมิ ดังนี้

1. หาจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชน ดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทั้งหมด 5 หมู่บ้าน/ชุมชน
2. หาจำนวนครัวเรือนของแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน จาก 5 หมู่บ้าน/ชุมชน ได้ทั้งหมด 1,463 ครัวเรือน และหาจำนวนประชากรของแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน ได้จำนวนประชากรทั้งหมดรวม 4,916 คน

จากขนาดประชากรจำนวน 4,916 คน เมื่อนำมาเทียบกับตาราง การหาตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% หรือความ คลาดเคลื่อน 0.05% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 คน แต่ละหมู่บ้าน/ ชุมชนจะเก็บข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดประชากร แต่ละหมู่บ้าน/ชุมชนละ 74 คน ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามประชาชนเกี่ยวกับการมี ส่วนร่วมของประชาชนในงานป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและ มวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequencies) และค่าร้อยละ (Percentage)

สถิติเชิงวิเคราะห์ (Analytical Statistics) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีอายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 187 คน (ร้อยละ 46.8) มีสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ สมรส จำนวน 209 คน (ร้อยละ 52.3) ส่วนระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนมาก ระดับปริญญาตรี จำนวน 178 คน (ร้อยละ 44.5) อาชีพของกลุ่มตัวอย่างส่วนมาก ประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 117 คน (ร้อยละ 29.3) และมีรายได้ต่อเดือน ส่วนมาก มีรายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท จำนวน 126 คน (ร้อยละ 31.5) ส่วนระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน กลุ่มตัวอย่างส่วนมากอาศัยอยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลามากกว่า 21 ปี จำนวน 110 คน (ร้อยละ 27.5)

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาเสพติด รวมทั้งปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ โดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ส่วนที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมนั้น พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมาก ในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทั้งด้านการประชุมและการวางแผน และด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87

ข้ออภิปราย บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การอภิปรายผลการวิจัยเป็นการอภิปรายผลที่ได้จากแบบสอบถามประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ได้ถูกกำหนดเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลักที่สำคัญ คือ ประเด็นแรกจะอธิบายถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม อีกประเด็นจะอภิปรายถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอดังนี้

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

จากผลการศึกษาพบปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล จากการศึกษาวิจัยพบว่าอายุระดับการศึกษารายได้ ต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนเกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ทั้งด้านการประชุมและการวางแผน รวมทั้งด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วุฒิชัย สุคนธวิท (2545) และชาคริต คงทอง (2546) รวมทั้งการศึกษาของ นเรศ คำเขียน (2553) ที่ศึกษาไว้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกัน อาชญากรรม ได้แก่ เพศ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

ส่วนปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรม จากการศึกษา พบว่า ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมของประชาชนในชุมชน เกี่ยวข้องโดยตรงในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของ งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ทั้งนี้ เนื่องจากการรับทราบถึงประเภท ความรุนแรง และตระหนักถึงโทษของยาเสพติดแล้วนั้น ย่อมส่งผลให้ประชาชน ในชุมชนร่วมสอดส่อง และช่วยแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนของ ตนเองเป็นชุมชนปลอดยาเสพติดเช่นกัน เช่นเดียวกับทฤษฎีการป้องกัน อาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม (Theory of Crime Prevention through Environmental Design: CPTED) ที่กล่าวถึงแนวทางในการออกแบบ สภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันอาชญากรรม สามารถแบ่งแยกออกได้เป็น 4 รูปแบบ ดังนี้คือ 1) การใช้ธรรมชาติในการเฝ้าระวัง (natural surveillance) เป็นวิธี การที่เพิ่มการข่มขู่คนร้ายโดยทำให้เชื่อว่ามีโอกาสถูกมองเห็นหรือจับตามองอยู่ 2) การควบคุมทางเข้าออก (natural access control) เป็นวิธีการลดโอกาส

ของคนร้ายที่จะเข้าถึงสถานที่หรือเหยื่อ โดยการสร้างระบบควบคุมทางเข้าออก หรือออกแบบสถานที่ทำให้บุคคลทราบ ว่า สถานที่ที่กำลังจะเข้าไปเป็นที่ส่วนบุคคล 3) เสริมสร้างการเป็นอาณาเขต (natural territorial reinforcement) เป็นวิธีการทำให้คนร้ายเกิดความรู้สึกว่ากำลังเข้าสู่พื้นที่หวงห้าม โดยการออกแบบสถานที่ในลักษณะแบ่งแยกอาณาเขตอย่างชัดเจน ระหว่างพื้นที่ส่วนบุคคลกับพื้นที่สาธารณะ และ 4) การบำรุงรักษาสถานที่ (maintenance) เป็นวิธีการที่สนับสนุนแนวทางที่หนึ่งถึงสามข้างต้น โดยการซ่อมแซมบำรุงรักษา สถานที่และสภาพแวดล้อม ให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

นอกจากนี้ การศึกษาของนิภา ทรัพย์ (2554) ที่กล่าวไว้ว่า ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนต่อการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของตำรวจตระเวนชายแดน ส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหาเรื่องการให้ความรู้ เรื่องยาเสพติดยังไม่ต่อเนื่องและเพียงพอที่จะทำให้ยาเสพติดในชุมชนลดน้อยลง การขาดแคลนด้านงบประมาณในการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ กำลังพลของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีน้อยและไม่เพียงพอ ตลอดจนปัญหาขาดความร่วมมือของคนในชุมชนที่จะช่วยพัฒนาชุมชนอย่างจริงจัง และการศึกษาของสิงหาญ จูมวันทา (2554) ที่ศึกษาว่า ความต้องการของประชาชนในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ ต้องการให้แก้ปัญหายาเสพติด รongลงมาคือแก้ปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน และควรจัดให้มีการอบรมสร้างอาชีพเสริม

รวมทั้งการศึกษาของปรีชญานันท์ นักฟ่อน (2556) ซึ่งพบว่า สถานการณ์ของปัญหายาเสพติดโดยรวมในพื้นที่หมู่บ้านหรือชุมชน ปี 2556 มีความรุนแรงอยู่ในระดับน้อย โดยถือว่าสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหายาเสพติดโดยภาพรวมในปัจจุบัน มีระดับความรุนแรงลดลงจากปี 2555 ส่วนการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อการดำเนินการงานแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาล พบว่า

ประชาชนส่วนใหญ่รับรู้เกี่ยวกับปฏิบัติการวาระแห่งชาติ “พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด” ส่วนความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่เป้าหมายสำคัญต่อการดำเนินงานติดตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก และมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำแผนการสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนมากที่สุด ส่วนปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เป้าหมายสำคัญ ได้แก่ มีการดำเนินงานด้านการบำบัดฟื้นฟูผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในหมู่บ้านหรือชุมชนในแต่ละด้านยังมีไม่มากนัก โดยเฉพาะการณรงค์ประชาสัมพันธ์/จูงใจให้ผู้เสพ/ผู้ติดยา เข้าสู่กระบวนการบำบัดโดยความสมัครใจเช่นเดียวกับการศึกษาของโดนัล แควร์ (Quire, 2012) ได้รายงานผลการประเมินโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของเมืองเซนต์ปีเตอर्सเบิร์ก มลรัฐฟลอริดา โดยได้ทำการวัดตัวแปรตามที่ตามทฤษฎีเห็นว่าเป็นอิทธิพลของโครงการ ได้แก่ ความคิดเห็นต่ออาชญากรรมและปัญหายาเสพติด ความหวาดกลัวภัยอาชญากรรม ความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิต ความคิดเห็นต่อการให้บริการของตำรวจ และความตั้งใจที่จะทำงานร่วมกับตำรวจในโครงการ ผลการศึกษา พบว่า โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ทำให้ปัญหายาเสพติดลดน้อยลง และประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อตำรวจเพิ่มมากขึ้น มีความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมลดน้อยลง มีคุณภาพ ชีวิตดีขึ้น แต่อย่างไรก็ดีพบว่า อาชญากรรมลดน้อยลงไม่มากนัก

ปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์จากการศึกษาพบว่า ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของประชาชนในชุมชนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ หากประชาชนในพื้นที่ไม่มีความรู้ หรือความเข้าใจต่องานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ย่อมส่งผลให้ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการร่วมปฏิบัติหน้าที่และ

ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อย่างชัดเจน

สอดคล้องกับแนวทางการทำงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ที่กล่าวไว้ว่า ตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะเน้นไปที่การระบุสภาพปัญหาที่จะนำไปสู่การเกิดอาชญากรรมและแสวงหาแนวทางแก้ไขโดยทำงานร่วมกับชุมชน ดังนั้นตำรวจที่ได้รับมอบหมายจะต้องมีความรู้ความสามารถในการระบุสภาพปัญหาหรือความผิดปกติในชุมชน โดยทั่วไปในการวิเคราะห์ปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่เพื่อหาปัจจัยในการเกิดอาชญากรรม เพื่อนำมากำหนดแนวทางในการป้องกันอาชญากรรม กรมตำรวจของหลายประเทศได้นำวิธีการของ SARA Model มาใช้ในการวิเคราะห์ (Fagin, 2003) คำว่า SARA Model หมายความว่า หลักการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์นำมาใช้กัน โดยเน้นการศึกษารวบรวมข้อมูลของสภาพแวดล้อม หลังจากนั้นก็วิเคราะห์แสวงหาแนวทางที่จะลดปัญหามิให้ลุกลามกลายเป็นอาชญากรรมหรือความไม่สงบเรียบร้อย ได้แก่ การสำรวจ (Scanning) เป็นขั้นตอนการตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์อาชญากรรมในพื้นที่อย่างละเอียดรอบคอบ การวิเคราะห์ปัญหา (Analysis) เป็นขั้นตอนการนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อทราบปัญหาและต้นเหตุของการเกิดอาชญากรรม รวมทั้งกำหนดแนวทางการแก้ไข การลงมือปฏิบัติ (Response) เป็นขั้นตอนการตัดสินใจเลือกแนวทางการแก้ไขปัญหา ที่คิดว่าดีที่สุด รวมทั้งการกำหนดขั้นตอนและวิธีการนำไปใช้ในทางปฏิบัติ และการประเมินผล (Assessment) เป็นขั้นตอนการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติ ว่ามีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด เพื่อที่จะนำผลการประเมินไปพัฒนาปรับปรุง แนวทางการป้องกันอาชญากรรมต่อไป

2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม นั้น พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมาก ในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทั้งด้านการประชุมและการวางแผน และด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87

ด้านการประชุมและการวางแผน ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการประชุมและการวางแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดประชุม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน มากที่สุด รองลงมาคือ มีส่วนร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน จากการทบทวนวรรณกรรมขั้นตอนหรือกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการร่วมคิด คือ ร่วมในการประชุมปรึกษาหารือในการวางโครงการวิธีการดำเนินงานการติดตามตรวจสอบและการดูแลรักษา เพื่อให้กิจกรรมโครงการได้ผลตามวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการร่วมตัดสินใจ คือ เมื่อมีการประชุมปรึกษาหารือแล้วจะต้องร่วมกันในการตัดสินใจเลือกกิจกรรมหรือแนวทางที่ดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด ขั้นตอนการร่วมปฏิบัติตามโครงการ คือ เข้าร่วมในการดำเนินงานตามโครงการ เช่น ร่วมออกแรง ร่วมบริจาคทรัพย์ และขั้นตอนการร่วมติดตามและประเมินผล คือ เข้าร่วมในการตรวจสอบ ติดตามการดำเนินงาน (สุจิต ขวัญทอง, 2542 : 25)

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของเสนห์ เย็นเยือก (2550) ได้กล่าวว่า ความคิดเห็นของภาคประชาชนในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานตามโครงการตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์นั้น พบว่า ประชาชนมี

ส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนร่วมในการวางแผน ส่วนร่วมในการดำเนินการ ซึ่งสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมประเมินผลเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชน และมวลชนสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก และการศึกษาของ อานนท์ แก้วเขียว (2553) พบว่า โดยภาพรวมประชากรที่ศึกษามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ด้านการปฏิบัติงานชุมชน และมวลชนสัมพันธ์ โดยรวมมีการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง

ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีส่วนร่วมแสดงเจตนาสมัคร ปฏิญาณตนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ในกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน มากที่สุด รองลงมาคือ มีส่วนร่วมสำรวจ สอดส่อง ดูแลไม่ให้มีการเสพยาเสพติดในชุมชน จากการทบทวนวรรณกรรม เครื่องชี้วัดระดับการมีส่วนร่วม พบว่า เป็นการกำหนดความสำคัญของการร่วมกิจกรรมสมาชิกในองค์กรของชุมชน ได้แก่ การมีความสนใจและร่วมประชุม ได้แก่ การให้ความสนใจ ติดตามข่าวสารต่าง ๆ ของส่วนร่วม และการเข้าร่วมประชุม เสนอแนะต่าง ๆ ในที่ประชุมกิจกรรมของส่วนรวม การให้การสนับสนุนช่วยเหลือ เช่น การอุทิศเงิน เวลา ให้แก่ส่วนรวม การเป็นสมาชิกและกรรมการ ได้แก่ การอุทิศแรงงานในการทำกิจกรรมของส่วนรวม โดยการสมัครเป็นสมาชิก หรือเป็นกรรมการของชุมชน และการเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ การยอมรับใช้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจสั่งการ (Chapin, 1997 อ้างถึงใน ณัฐฎิการ์ ปิงขอด, 2554 : 33-34)

เช่นเดียวกับทฤษฎีป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม Ray Jeffery (1977) เชื่อว่า การที่คนร้ายจะตัดสินใจไม่กระทำความผิดนั้นขึ้นอยู่กับ “โอกาส” ในขณะที่กระทำความผิดว่ามีโอกาสถูกจับกุมสูง หรือถูกตรวจสอบพบได้ง่าย ดังนั้น จึงได้เสนอให้ใช้การออกแบบที่พักอาศัย สถานที่ทำงาน สถานประกอบการ อาคาร ร้านค้า ตลอดจนสถานที่สาธารณะ เช่น สวนสาธารณะ ทางเท้า ที่จอดรถประจำทาง ฯลฯ ให้มีลักษณะที่มีอิทธิพลต่อการทำให้คนร้ายไม่กล้าลงมือประกอบอาชญากรรม โดยการลดโอกาสที่จะกระทำความผิดหรือเพิ่มโอกาสการถูกตรวจสอบหรือสอดส่อง และทฤษฎีนี้ได้นำเสนอว่า โอกาสในการกระทำความผิดเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การกระทำความผิด และเป็นหน้าที่ของทุกคนในชุมชน รวมทั้งตำรวจที่จะต้องดำเนินการขจัดหรือลดโอกาสการกระทำความผิดให้เหลือน้อยที่สุด เนื่องจากคนในชุมชนจะรู้ว่าโอกาสหรือสิ่งทำให้เกิดโอกาสในการกระทำความผิดของชุมชนคืออะไรอยู่ที่ไหน ดังนั้น หากมีการประยุกต์ใช้ตำรวจชุมชนสัมพันธ์แล้วจะทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างตำรวจกับชุมชนในการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและหาแนวทางแก้ไข

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 รัฐบาลต้องให้ความสำคัญเรื่องการสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับทราบ การรับรู้ปัญหาของชุมชนและประชาชนในมิติต่าง ๆ

1.2 สำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดในชุมชนแก่ประชาชน ทั้งนี้เพื่อเป็นการบูรณาการร่วมสำรวจ ค้นหาผู้เสพยาเสพติดในชุมชน และเพื่อช่วยลดจำนวนผู้เสพยาเสพติดในชุมชน

1.3 สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรจัดทำคู่มือชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ให้กับประชาชนและชุมชนโดยจัดมอบให้กับผู้นำชุมชนนำไปให้กับลูกบ้านทุกคนเพื่อสร้างความเข้าใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ของชุมชนนั้น ๆ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 เจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ควรกระตุ้นให้ประชาชนร่วมวิเคราะห์ปัญหาสาเหตุในชุมชน เพื่อหาแนวทางการป้องกันปัญหาสาเหตุอย่างเป็นรูปธรรม

2.2 เจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ควรผนึกกำลังกับชุมชนในการร่วมจัดเวรยามตรวจชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนเพศชาย เนื่องจากกิจกรรมทางด้านการป้องกันยาเสพติด เป็นงานที่มีความเสี่ยงจึงมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายในเพศชายมากกว่าเพศหญิง

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ได้ดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทั้งหมด 5 หมู่บ้าน/ชุมชน ซึ่งอาจจะได้ข้อมูลวิจัยเฉพาะเท่านั้น ดังนั้น ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ที่อยู่ในการดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์และนอกจากการดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ทั้งนี้เพื่อจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. (2546). รายงาน
ผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปี
งบประมาณ 2545. กรุงเทพมหานคร : อรุณการพิมพ์.
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. (2547). รายงาน
ผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปี
งบประมาณ 2546. กรุงเทพมหานคร : อรุณการพิมพ์.
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. (2548). รายงาน
ผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปี
งบประมาณ 2547. กรุงเทพมหานคร : อรุณการพิมพ์.
- 126 คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. (2551).
ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี 2551. กรุงเทพมหานคร :
ม.ป.ท.
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. (2549). รายงาน
ผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปี
งบประมาณ 2548. กรุงเทพมหานคร : บริษัทรุ่งศิลป์การพิมพ์.
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. (2550). รายงาน
ผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปี
งบประมาณ 2549. กรุงเทพมหานคร : บริษัท รำไทยเพลส จำกัด.
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. (2551).
ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี 2551. กรุงเทพมหานคร :
ม.ป.ท.
- จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. (2551). สังคมวิทยาอาชญากรรม. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จินตวิทย์ เกษมสุข. เอกสารประกอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมวดวิชาการชุมชน
และมวลชนสัมพันธ์. สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ชาญคณิต กฤตยา สุริยะมณี และคณะ. (2554). การนำกลยุทธ์แบบ
Community policing มาประยุกต์ใช้ในการป้องกันปัญหา
อาชญากรรมในเขตเมือง : กรณีศึกษาชุมชน ในเขตลาดพร้าว
เขตบางนา และเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร. รายงานวิจัย
สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม.

ณัฐฎิการ์ ปิงขอด. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหา
ยาเสพติด ในพื้นที่เป้าหมายของกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ตำรวจภูธรจังหวัดพิจิตร. (2550). องค์ความรู้ในการปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์.
พิจิตร.

นเรศ คำเขียน. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตำรวจ
ชุมชนสัมพันธ์ : กรณีศึกษาพื้นที่สถานีตำรวจภูธรเมืองพิจิตร
จังหวัดพิจิตร. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
นโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

นิภา รัพยา. (2554). ทักษะคติของประชาชนต่อการปฏิบัติงานชุมชนและ
มวลชนสัมพันธ์ของตำรวจตระเวนชายแดน กรณีศึกษาangkakab
การตำรวจตระเวนชายแดนที่ 43. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ปรีชญาณ นักร้อง. (2556). การประเมินสถานการณ์ยาเสพติดและความคิด
เห็นของประชาชนต่อการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติด
ตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ปี 2556.
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พิสุทธิ์ วรรณฉัตรสิริ. (2546). การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนและผู้บริหารโรงเรียนต่อการจัดระเบียบสังคมในชุมชนกลุ่มรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ศุภชัย พวงทอง. (2547). บทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ที่มีต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 2. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2551). หนังสือศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ด่วนที่สุด ที่ ยธ 0759/712 เรื่องการตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะของเจ้าหน้าที่และผู้ต้องขัง, 1 เมษายน 2551.
- ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2551). หนังสือศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ด่วนที่สุด ที่ ยธ 0759/1403 เรื่อง นโยบายเน้นหนักกรมราชทัณฑ์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเกี่ยวกับการดำเนินการร้านส่งเคราะห์ผู้ต้องขัง และการรับพัสดุไปรษณีย์, 30 กันยายน 2551.
- ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ. (2547). รายงานผลการสำรวจประเมินสถานการณ์ยาเสพติด ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ. (2549). รายงานผลการสำรวจประเมินผลการปฏิบัติการรวมพลังไทยทั้งชาติขจัดยาเสพติด (1 มีนาคม – 31 สิงหาคม 2549). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สหมิตร พรินติ้ง จำกัด.

- สิงหาญ จูมวันทา. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สวภัทร ปุยพันธ์. (2543). การมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีวิทยุชุมชนร่วมด้วยช่วยกัน. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุจรีต ขวัญทอง. (2542). การศึกษาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในโครงการเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุวรรณา มานะโรจนานนท์. (2542). ปัจจัยเกื้อหนุนความสามารถในการมีส่วนร่วมปฏิบัติงานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลสตรีพื้นที่จังหวัดปริมณฑล. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เสนห์ เย็นเยือก. (2550). ยุทธศาสตร์การกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานตามโครงการตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรบ่อพลอย อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี. หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2547). แผนปฏิบัติการชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ประจำปี 2547. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2545). โครงการประเมินประสิทธิภาพสถานีตำรวจและความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2554). รายงานโครงการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบาย ตร. พ.ศ. 2554. กรุงเทพมหานคร
- อานนท์ แก้วเขียว. (2553). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ : กรณีศึกษากองบังคับการตำรวจนครบาล 4. หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ภาษาอังกฤษ

- Andy Myhill. (2012). Community engagement in policing. NPIA (National Policing Improvement Agency).
- Adams, R. E. Rohe. W. A. and Arcury, T. A. (2002, July). Implementing community-oriented policing : Organizational change and street officer attitudes. *Crime and Delinquency*. 48(3) : 399-430.
- Eck, J. E.; and Rosenbaum, D.P. (1994). The new police order : Effectiveness, equity , and efficiency in community policing. In D.P. Rosenbaum (ed.) *The Challenge of community policing : Testing the promises*, pp. 3-23. Thousand Oaks, CA. : Sage.

- Fagin, J.A. (2003). **Criminal justice**. Boston : Allyn and Bacon.
- John F. Fiset. (2002). **Community Policing, can the Detroit Police Department Make the Change**. School of Police Staff and Command.
- Goldstein, H. (1990). **Problem oriented policing**. Philadelphia : Temple University Press.
- Hornick, J.P. *et al.* (1993). An impact evaluation of the Edmonton neighborhood foot patrol program. In James Chacko and Stephen E. Nancoo (eds.) **Community policing in Canada**, pp. 311-332. Toronto : Canadian Scholars Press
- Fagin, J.A. (2003). **Criminal justice**. Boston : Allyn and Bacon.
- Kelling, G.L. and Bratton, W.J. (1993, July). **Implementing community policing : The administrative problem**. Perspectives on policing 17 : 1-11.
- Kelling, G.L. and Moore, M.H. (1988). **The evolving strategy of policing : Perspectives on policing**. Washington : U.S. Department of Justice, Office of Justice Programs, National Institute of Justice.
- Senna, J. and Siegel, L. (1990). **Introduction to Criminal justice**. St Paul : West Publishing.
- Skogan, W.G.; and Harnett, S. M. (1997). **Community policing Chicago style**. New York : Oxford University Press.
- Walker, S.G. *et al.* (1993). **Program impacts : The Victoria community police stations**. In James Chacko and Stephen

- E. Nancoo (eds.) **Community policing in Canada**, pp. 333-346. Toronto : Canadian Scholars Press.
- Wilson, J.Q. and Kelling, G. (1982, March). **Broken Windows : The Police and Neighborhood Safety**. *Atlantic Monthly* 249(3), 29-38.

เว็บไซต์

- บข.ปส. แดลงจับยาบ้า 1.2 ล้านเม็ด-ฝิ่นดิบ 40 ก้อน. (3 เมษายน 2557).
มติชนออนไลน์, 3 เมษายน 2557. [http ://www.matichon.co.th/
news_detail](http://www.matichon.co.th/news_detail).
- จับแล้วพ้อคลังยาตีลูก อ้างภาพหลอน. (14 เมษายน 2556). *ไฮไลท์นิวส์*,
3 เมษายน 2557. [http ://highlight.kapook.com/view/59752](http://highlight.kapook.com/view/59752)
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เผยสถิติอาชญากรรมลดลง กำชับด่านมั่นคง
สกัดจับยาเสพติดควบคู่กับการดูแลการชุมนุม. (6 กุมภาพันธ์ 2557).
อินน์นิวส์, 3 เมษายน 2557. [http ://www.innnews.co.th/
shownews/show?newscode=514776](http://www.innnews.co.th/shownews/show?newscode=514776)
- ข้อมูลสถิติคดีอาญา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2556), 5 เมษายน 2557.
[http ://pitc.police.go.th](http://pitc.police.go.th)
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. **การเสพ
สารระเหย. แหล่งที่มา :** [http ://nctc.oncb.go.th/subnctc/
inhalant_6.html](http://nctc.oncb.go.th/subnctc/inhalant_6.html) [เมษายน 2551]
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. **สถานการณ์
ยาเสพติดประกอบการจัดทำแผนปี 2553 แหล่งที่มา :**
www.oncb.go.th [สิงหาคม 2552]

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. **สถานการณ์
ปัญหายาเสพติด**. แหล่งที่มา : www.oncb.go.th/Nsy [มีนาคม
2552]

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. **ข่าวประชาสัมพันธ์**.
แหล่งที่มา : <http://information.oncb.go.th/index> [มิถุนายน
2553]

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. **ข่าวประชาสัมพันธ์**.
แหล่งที่มา : <http://information.oncb.go.th/index> [มิถุนายน
2554]

สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน. **สถานการณ์ปัญหายาเสพติด**. แหล่งที่มา :
www.dmh.go.th [มีนาคม 2556] พิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2542